TARJOUSPYYNTÖ ARTIKKELISTA EUROSTUDENT VII -JULKAISUUN SOSIAALINEN ULOTTUVUUS KORKEAKOULUTUKSESSA

Tilastokeskus toteutti EUROSTUDENT VII –tutkimuksen verkkokyselyn otokseen valikoituneille 25 000 korkeakouluopiskelijalle Suomessa keväällä 2019. Tutkimus on osa kansainvälistä Eurostudent-hanketta, jota on tehty lähes 20 vuoden ajan.

EUROSTUDENT VII:n päätavoite on koota vertailukelpoista aineistoa eurooppalaisten korkeakouluopiskelijoiden sosiaalisesta taustasta, elinoloista, opiskelusta, kansainvälisestä liikkuvuudesta ja toimeentulosta korkeakoulupolitiikan, korkeakoulujen ja tutkijoiden sekä päätöksentekijöiden käyttöön. Viimeisimmällä kierroksella vastaajia 30 maassa oli yli 200 000. Tutkimuksen toteuttaa Suomessa opetus- ja kulttuuriministeriön korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto. Tiedonkeruusta ja aineistojen koostamisesta vastaa Tilastokeskus. Tutkimuksen ohjausryhmässä ovat mukana lisäksi Kela, Unifi, Arene, Otus, THL, SYL ja SAMOK.

Uusin kansainvälinen EUROSTUDENT VII –vertailututkimus tuloksineen julkaistaan vuonna 2021. Edellisen tutkimuskierroksen tuloksista on koottu selainpohjainen tietokanta, josta on mahdollista vertailla muiden maiden tuloksia (Linkki Eurostudent.eu -sivuille).

Edellisen tutkimuskierroksen kansallista aineistoa avattiin ensimmäistä kertaa tutkijoille avoimella kirjoittajakutsulla. Eurostudent VII -tutkimuksen tuloksia on tarkoitus käyttää aiempaa paremmin kansallisessa korkeakoulutuksen kehittämistyössä. Opetus- ja kulttuuriministeriö avaa kutsun Eurostudent VII -teemoista tutkijoille artikkeleiden laatimiseksi. Tarkoituksena on, että keväällä 2019 kerätty Eurostudent VII -aineisto muodostaa osan näiden artikkeleiden lähdeaineistosta, mutta tutkijat käyttävät lisälähteenä myös muuta aineistoa tai aiempaa tutkimusta. Artikkeleissa on mahdollisuus hyödyntää aikaisemman Eurostudent VI- kierroksen aineistoja. Eurostudent VII-aineisto luovutetaan valituille kirjoittajille Tilastokeskuksen ohjeistuksilla ja artikkelien tulee olla valmiita 15.11.2020.

Artikkeleissa on hyvä ottaa huomioon pääministeri Sanna Marinin hallituksen tavoitteet Suomen koulutus- ja osaamistason nostamiseksi, koulutuksellisen tasa-arvon vahvistamiseksi ja oppimiserojen kaventamiseksi koko koulutusjärjestelmässä niin molemmilla kansalliskielillä kuin alueellisesti.

Artikkeleita toivotaan seuraavista teemoista:

1. **Opintoja edeltävän ja opintojen aikaisen työssäkäynnin laatu suhteessa opintoihin.**
   Opiskelijat hakeutuvat koulutusaloille erilaisia työura- ja koulutuspolkujen kautta. Minkälaista työkokemusta eri alojen, eri ikäisten ja eri taustoista tulevin opiskelijoilla on ennen korkeakouluopintojen aloittamista sekä millaista työkokemusta kertyy opintojen aikana. Miten opiskelua edeltävä työkokemus heijastuu tulevaan opintojen kulkuun? Miten opintojen aikainen työssäkäynti vaikuttaa opintojen sujuvuuteen?

Yhteys rekisteripohjaisiin työssäkäyntiaineistoihin (opintojen aikainen, opintoja edeltävä sekä valmistumisen jälkeinen).

2. **Kansainvälisesti houkuttelevat korkeakoulut ja opintojen aikainen integroituminen**
   Korkeakouluissa opiskelee 20 000 ulkomaista opiskelijaa. Ennakoitavissa olevan osaajapulan myötä tavoitteena on, että entistä useampi ulkomainen tutkinto-opiskelija työllistyisi valmistumisensa jälkeen Suomeen. Millaisilla koulutus- ja työvoimapoliittisilla keinoilla ulkomaisia tutkinto-opiskelijoita voitaisiin nykyistä paremmin houkutella jäämään Suomeen ja kuinka opintojen aikainen integroituminen toteutuu? Mitä erityispiirteitä ulkomaisten opiskelijoiden opinnoissa ja opintojen aikaisessa työssäkäynnissä tai toimeentulossa mahdollisesti on?

3. **Joustava opiskelu korkeakouluissa**
   Korkeakouluopiskelijoilla on vaihtelevia joustavia mahdollisuuksia suorittaa osia tutkinnostaan suorittamalla opintoja toisissa korkeakouluissa. Viime vuosina esimerkiksi ammattikorkeakoulujen campusonline.fi -palvelu on lisännyt huomattavasti kaikille tutkinto-opiskelijoille tarjolla olevia kursseja, ja myös yliopistoissa mahdollisuudet ovat lisääntyneet. Mitkä ovat keskeisimpiä motiiveja hakeutua suorittamaan muiden korkeakoulujen tarjoamia opintoja? Minkälaiset opiskelijaryhmät eri koulutusaloilta osaavat hyödyntää parhaiten joustavia opiskelumahdollisuuksia ja millaisia keinoja olisi käytettävissä näitä mahdollisuuksia hyödyntämättömien opiskelijoiden kannustamiseksi? Missä määrin joustavat opiskelumahdollisuudet nopeuttavat tutkintojen valmiiksi saattamista?

   Yhteys Vipusen opintopiste- ja opintojen läpäisyaineistoihin.

4. **Koulutuksen tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja saavutettavuus**
   Korkeakouluopintojen saavutettavuudessa ja niihin pääsyssä on eroja eri opiskelijaryhmien välillä. Miten sukupuolten, sosio-ekonomisten ja heikommassa asemassa olevien väestöryhmien, maahanmuuttaja- ja ulkomaalaistaustaisten sekä kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden tasapuoliset mahdollisuudet osallistua tasa-arvoisen korkeakoulutuksen eri muotoihin toteutuvat? Miten korkeakoulutukseen valikoidutaan ja kuinka tasa-arvo koulutuksessa (ml. korkeakoulujen yhteistyössä toisen asteen kanssa sekä opintojen ohjauksessa ja tuessa) toteutuu? Kuinka ilmoitetut terveysongelmat vaikuttavat opintoihin? Millaisista taustoista tulevat osallistuvat valmennuskursseille ja kuinka valmennuskursseille osallistuminen vaikuttaa opintojen aloittamiseen (mm. välivuodet) ja opintojen etenemiseen?

5. **Sukupuolittuneet koulutusvalinnat**
   Kuinka koulutusalojen sukupuolisegregaatio ilmenee ja mitkä ovat miesten ja naisten motiivit hakeutua eri koulutusaloille? Sukupuolittuneita koulutusvalintoja koskevissa analyyseissä voi mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon myös opiskelijoiden aikaisempi työ- ja koulutushistoria, jota on kartoitettu sekä suorilla lomakekysymyksillä, että aineistoon liitettävillä rekisterimuuttujilla. Tätä tarkoitusta varten lomakkeelle lisättiin

korkeakoulutukseen hakuorientaatiota kuvaava nk. SMAU-mittari (Student Motivations for Attending University**)**

6. **Opintotuki osana opiskelijoiden toimeentuloa**
   Opintotuen käyttäjien tausta, erityisesti vanhempien koulutus ja sosioekonominen asema; millaiset opiskelijat nostavat lainaa ja kuka ei käytä lainaa (opiskelijoiden taustat ja opintoalat, alueelliset erot)? Työtulojen merkitys osana toimeentuloa; opiskelijoiden työssäkäynti (taustat ja opintoalat)? Järjestelmä uudistui 2017 lainapainotteisemmaksi ja samalla opiskelijat siirtyivät asumistuen piiriin. Miten tämä viimeisin uudistus mahdollisesti näkyy opiskelijoiden käyttäytymisessä? Minkälainen on suomalaisten korkeakouluopiskelijoiden toimeentulo verrattuna eurooppalaisiin kollegoihin? Kuinka opintuen merkitys näkyy eri elämäntilanteissa olevien opiskelijoiden tulomuotona?

Aikaisemmista tutkimuskierroksista poiketen tutkijoille avattavaa aineistoa on mahdollisuus rikastaa Tilastokeskuksen tutkinto- ja työssäkäyntirekistereistä poimituilla tiedoilla opiskelijoiden aikaisemmasta työurasta sekä perusasteen jälkeisistä opintopoluista. Perinteisen mikroaineiston rinnalla rekisteriaineistoilla rikastettu aineisto avataan rekisteriaineistoista erikseen kiinnostuksensa ilmoittaneille tutkijoille Tilastokeskuksen FIONA-etäkäyttöpalvelun kautta.

Lisätietoja käytettävistä rekisteriaineistoista antavat Tilastokeskuksessa yliaktuaarit Juhani Saari ja Olli Kajava.

Eurostudent-data ja sen analyysit ovat tärkeä osa ministeriön poliittista päätöksentekoa ja yleistä korkeakoulupoliittista keskustelua tukevaa aineistoa.

Korkeakoulutuksen tutkijoita, asiantuntijoita ja kehittäjiä pyydetään lähettämään hakemus opetus- ja kulttuuriministeriön kirjaamoon (kirjaamo@minedu.fi) 15.6.2020 mennessä. Hakemuksen sisältö määritellään tarjouspyynnön mallipohja-liitteessä. Tarjoukseen on ehdottomasti merkittävä tarjoajan nimi ja teksti: "EUROSTUDENT VII -tarjous dnro VN/13004/2020".

Tarjouksen tulee olla sitovana voimassa 1.7.2020 saakka. Tarjouksen tulee olla suomenkielinen. Osatarjouksia tai vaihtoehtoisia tarjouksia ei hyväksytä.

Jos lähettäminen kirjaamoon ei ole mahdollista, ota yhteyttä lisätietoja antaviin virkahenkilöihin. Vastuu hakemuksen saapumisesta määräaikaan mennessä on hakijalla.

Artikkeleiden toteuttamiseen on varattu 80 000 € momentilta 29.40.20.1. Artikkeleita rahoitetaan arviolta 4-8 kappaletta, ministeriö pitää oikeuden valita rahoitettavat hankkeet ja niiden lukumäärän. ~~Avustukset ovat harkinnanvaraisia.~~ Hakemusten arviointi ja keskinäinen vertailu perustuvat kokonaisarviointiin, jossa otetaan huomioon seuraavat perusteet:

1. suunnitelman selkeys ja relevanssius ilmoitettujen teemojen suhteen,
2. suunnitelman toteuttamiskelpoisuus ja realistisuus,
3. suunnitelman tieteellinen laatu,

4. tausta-aineistojen laaja ja/tai innovatiivinen käyttö.

Arviointiprosessissa sovelletaan Lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta (21.5.1999/621). Arviointiin kohdistuvissa esteellisyyskysymyksissä sovelletaan Hallintolain (6.6.2003/434) esteellisyyttä koskevia säännöksiä ja Suomen Akatemian esteellisyysperiaatteita.

Hankinta toteutetaan kevennettynä pienhankinnan kilpailutuksena. Hankinnan arvo jää julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 25 §:ssä määritellyn kansallisen kynnysarvon alle, joten hankintaan ei sovelleta hankintalakia. Hankinnassa noudatetaan kohdennettua menettelyä.

Tarjouksen tekemisestä, esittelystä tai muusta menettelyyn osallistumisesta ei makseta tarjoajille korvausta. Hankintasopimus tehdään lähtökohtaisesti pääkirjoittajan työnantajan kanssa.

Tarjousasiakirjojen julkisuutta säätelee laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999). Hankintaan osallistuvan tarjoajan toimittamat tarjousasiakirjat ja tiedot tulevat pääsääntöisesti julkisiksi hankintaprosessin yhteydessä. Tarjousasiakirjat tulevat pääsääntöisesti julkiseksi asianosaisille eli toisille tarjoajille, kun hankintaa koskeva päätös on tehty. Tarjoajaa pyydetään merkitsemään toimittamaansa aineistoon selkeästi, mitkä tiedot se katsoo kuuluvan liike- tai ammattisalaisuuden piiriin. Tämän jälkeen hankintayksikkö päättää mahdollisesta salassapidosta. Hintaa ei pidetä liike- tai ammattilaisuutena (JulkL 11 §). Tarjousten avaustilaisuus ei ole julkinen.

Artikkelikokoelma julkaistaan ministeriön julkaisusarjassa vuodenvaihteessa 2020-2021.

Kansainvälinen EUROSTUDENT VII -vertailututkimus julkaistaan kesäkuussa 2021. Vertailuaineisto on saatavissa sähköisesti (Linkki Eurostudent.eu -sivuille).

Kansallinen raportti ja temaattiset tutkimusraportit.

Lisätietoja antavat:
Kaisu-Maria Piiroinen, kaisu-maria.piiroinen@minedu.fi
Sami Niinimäki, sami.niinimaki@minedu.fi

Liitteet:

1. Artikkelin tarjouksen mallipohja
2. Eurostudent VII –kyselylomake